

Koordinacja realizacji zadania oraz działań krajowych w zakresie ochrony zasobów genowych roślin ogrodniczych

Temat realizowano w ramach zadania celowego 1.1 Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Głównym celem zadania jest zapewnienie spójności podejmowanych w kraju działań w zakresie ochrony zasobów genowych roślin ogrodniczych. W realizację tego celu zaangażowanych jest kilka instytucji zewnętrznych wyspecjalizowanych w zabezpieczeniu przed utratą zasobów genowych danego gatunku lub grupy roślin, których prace wymagają koordynacji i monitorowania. W ramach zadania prowadzone są także konsultacje z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Instytut Ogrodnictwa - PIB stanowi dla Ministerstwa wsparcie eksperckie w pracach grup roboczych Komisji Europejskiej związanych z przygotowaniem do spotkań w ramach Międzynarodowego Traktatu o Zasobach Genetycznych Roślin dla Wyżywienia i Rolnictwa oraz w bieżących pracach związanych z interwencjami Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027 i działaniami podejmowanymi celu ochrony zasobów genowych roślin ogrodniczych.

W pierwszej połowie 2023 roku uzgodniono harmonogramy prac, opracowano i zawarto umowy na wykonanie usług badawczych-doświadczeń z instytucjami zewnętrznymi. W drugim półroczu otrzymano sprawozdania od kuratorów z przebiegu prac w poszczególnych kolekcjach w bieżącym roku. Wszystkie instytucje zewnętrzne złożyły sprawozdania merytoryczne oraz rozliczenia w terminach określonych w umowach, a informacje w nich zawarte posłużyły do przygotowania zbiorczego sprawozdania końcowego za 2023 rok z zakresu ochrony zasobów genowych roślin ogrodniczych.

W dniu 12 grudnia 2023 roku dla osób zaangażowanych w realizację zadań obszaru 1 „Ochrona roślinnych zasobów genowych roślin ogrodniczych” zorganizowano w IO-PIB seminarium zdawczo-odbiorcze w trybie hybrydowym. Spotkanie otworzyła Dyrektorka IO-PIB w Skierniewicach Pani prof. dr hab. Dorota Konopacka, która podkreśliła, że podejmowane działania w ramach obszaru 1 dotyczące ochrony zasobów genowych roślin użytkowych są bardzo ważne dla zachowania bioróżnorodności i wyżywienia ludzkości w dobie dynamicznych zmian klimatu. Na seminarium kierownicy zadań celowych MRiRW 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4 w swoich prezentacjach przedstawili przebieg prac i osiągnięte w 2023 roku cele. Natomiast przedstawiciele instytucji zewnętrznych zaprezentowali sprawozdania roczne z wykonania usług badawczych – doświadczeń.

Zgodnie z planem w 2023 roku wizytowano następujące kolekcje:

- Kolekcję in situ i ex situ starych odmian drzew owocowych – Towarzystwo Przyjaciół Dolnej Wisły w Grucznie,
- Kolekcję starych odmian drzew owocowych – Zakład Fizjografii i Arboretum w Bolestraszczykach,
- Kolekcję winorośli - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

Pracownicy IO-PIB udzielali konsultacji telefonicznych i e-mailowych pracownikom MRiRW w celu rozwiązywania aktualnych problemów związanych z ochroną zasobów genowych roślin ogrodniczych. Współpracowano z Ministerstwem w przygotowaniu

Drugiego Raportu z wdrażania w Polsce Międzynarodowego Traktatu o Zasobach Genetycznych Roślin dla Wyżywienia i Rolnictwa w latach 2017-2022. W związku z prośbą Sekretariatu Międzynarodowego Traktatu z dnia 23 maja br. zawierającą zaproszenie do składania informacji na temat potrzeb w zakresie budowania potencjału w celu uzyskania dostępu i korzystania z Cyfrowych informacji o sekwencjach/Danych o sekwencjach genetycznych (DSI/GSD) oraz prośbą MRiRW podzielono się swoimi doświadczeniami w tym zakresie dotyczącymi roślin ogrodnich i przygotowano informację dla MRiRW.

Wypełniano ankietę „Capacity Development Strategy Survey” na potrzeby Międzynarodowego Traktatu o Zasobach Genowych Roślin.

Do centralnej bazy danych o zasobach genowych roślin użytkowych prowadzonej w IHAR-PIB w Radzikowie przekazano informacje o obiektach scharakteryzowanych w 2023 roku.

Zgodnie z planem przygotowano i przekazano do IHAR-PIB w Radzikowie materiał fotograficzny i opisowy niezbędny do opracowania kalendarza dotyczącego ochrony zasobów genowych roślin na 2024 rok. Kalendarze po wydrukowaniu rozesłano do 63 szkół rolniczych w całej Polsce.

Przygotowano także wkład do materiałów informacyjnych dotyczących zasobów genowych roślin użytkowych dla nauczycieli i przekazano go do IHAR-PIB w Radzikowie. Materiały posłużyły do opracowania scenariusza lekcji na temat potrzeby ochrony zasobów genetycznych roślin uprawnych pt.: „Odkryj, szanuj, zachowaj”.